

Den förbjudna sanningen i DN,
Eva Björklund 040920

I en stort uppslagen artikel, annonserad på löpsedeln och på Kulturens förstasida, anger sig DN publicera ”Den förbjudna sanningen om Kuba”. Artikeln är full av motsägelser, orimligheter och grova lögnen och drar sig inte för att påstå att de gamla utsatts för ”rena mordnen”. Någon källkritik eller normal kritisk läsning har redaktionen inte ansett sig behöva. Kritik mot Kuba är a priori sann.

Pensionerna och lönerna är låga, 8 dollar i månaden räcker inte till, en liter mjölk kostar 2 dollar. Vem kan tro på detta? Vore det sant skulle ju hela kubanska befolkningen svälta ihjäl. Den i DN förbjudna sanningen är att medellönen är ca 250 pesos i månaden. Matvarukorgen för en person kostar knappt 10 procent av detta. För de som inte kan äta subventionerad lunch på arbetsplatsen eller gratis i skolan eller på dagis är det svårt att få den att räcka hela månaden, det är sant. Och att köpa till extra på jordbruksmarknaderna kan vara dyrt, särskilt kött, medan rotfrukter, grönsaker och ris har mer överkomliga priser. Men de flesta betalar inget för sin bostad – som de äger – och de som har avbetalningar kvar att göra betalar högst 10 % av lönen. Skola, sjukvård är helt gratis. Med tanke på att både kvinnor och män har fasta jobb och att hushållen normalt har minst två löneinkomster så blir det pengar över för att handla såväl mat som andra nödvändighetsvaror, även om knapphet råder. För ensamman pensionärer blir det svårare, och de som behöver får därför gratis luncher på skolorna eller på annat sätt. Kuba är ett fattigt land, med mindre än 10 procent av Sveriges BNP/capita, och utsatt för världens längsta ekonomiska blockad av världens mäktigaste nation. Så det är ingen dans på rosor och inget materiellt överflöd, men inte heller hunger och stora klyftor mellan fattiga och rika.

Ett par av bilderna i ”reportaget” är förfärliga. Men är de representativa för kubansk åldringsvård? Är de ens sanna, eller är de arrangerade? Och om de vore sanna, och bortsett från den lägre materiella standard som kan förväntas på Kuba, så skulle det inte vara så stor skillnad till de nedslag på vanvård i den svenska åldringsvården som förekommer lite då och då. I artikeln står mycket riktigt att Kubas befolkning över 60 år är stor. Det är ett resultat av den mycket höga medellivslängden, i nivå med världens rikaste nationer (hur det nu går ihop med miserabla 8 dollar i månaden att leva på). Och Kuba har ålderdomshem för de som behöver, till skillnad från många fattiga länder. Men den kubanska traditionen och kulturen är att de gamla när de inte längre klarar sig själva bor med sina barn. De få ålderdomshemmen är till för de mycket få som inte har någon familj. Den vanligaste orsaken till att någon behöver bo på ålderdomshem är senildemens. Jag har varit på flera, de är inga undangömda hörn som kubaner i allmänhet inte känner till. Kuba är ett öppet samhälle, man rör sig fritt, det går inte att gömma undan hemliga institutioner.

Ålderdomshemmen har självklart betydligt lägre standard än i Sverige, de har inte ”eget rum på äldre dar”. Hemmen är normalt rena och prydliga, men torftiga med svenska ögon sett. Gungstolarna som finns överallt är av enklaste sort. Och rullstolarna gamla modeller. Det som imponerar är personalens kärleksfulla omsorg och personliga kontakt med de gamla. Där råder inte tidsbrist. Och så är det också på sjukhus, vårdcentraler och hos familjeläkarna, den materiella standarden är låg, den mänskliga hög, och resultaten enastående. För dem som vill framställa Kuba som ett förtryckssamhälle är det naturligtvis irriterande med Kubas enastående resultat, och

det internationella erkännandet, inte minst av FN-organ som Världshälsoorganisationen, Unicef, Unesco m fl.

”Många har tappat tänderna”, står det, som om det vore ovanligt bland gamla i andra länder. När det ovanliga är nästa sats, ”och har garnityr” (löständer, tandprotes). Det är sannerligen inte alla förunnat i denna värld. Snarare är det väl vanligt i fattiga länder att gamla är tandlösa. Ovanligt att de får protes gratis.

”Ett hem där det finns en väntelista: om ingen gamling dör kan ingen ny tas in.” Säg mig det land där det inte är väntelista till äldrevården! Och lite längre fram klagar artikeln på överbeläggning!

Under decennier fick barn och gamla på Kuba garanterat en liter mjölk om dagen. Sedan en tid gäller detta bara för barn upp till 7 år, inte för gamla. Vad är det sensationella i ett fattigt land? Att barnen får det, eller att de gamla inte får det, eller att ålderdomshemmet inte serverar mjölk till mellanmålet? I Sverige serveras nog mjölk till eftermiddagskaffet, men det är inte tradition på Kuba att dricka kaffe med mjölk annat än till frukost.

Källkritik? Har redaktionen kollat upp påståenden att myndigheterna förbjudit kyrkor att utföra socialt arbete? Eller att Caridad Diego verkligen sagt att det är omoraliskt av kyrkorna att ta emot gåvor av turister? Eller att de ca 600 katolska och 900 protestantiska kyrkorna bara kan leva på ”stöd från utlandet”. Eller att Kuba får köpa läkemedel och vårdutrustning från USA? De försök jag känner till har stoppats.

Som källor till alla dessa och andra falska eller förvridna påståenden anges personer som för ett och ett halvt år sedan dömdes till långa fängelsestraff för att de mot rundlig betalning (i snitt 10 normala månadslöner) från USAs intressekontor - eller via mellanhänder i Miami för USAIDs finansiering av femtekolonnare på Kuba - bl a medverkat i USAs propagandakrig för att förbereda marken för maktövertagande på Kuba.

”Brott mot staten, Brott mot rikets säkerhet”, 19 kapitlet, 13 §: ”den som av främmande makt .. tar emot pengar eller annan egendom för att ... påverka den allmänna meningen i en fråga som gäller någon av grunderna för rikets statskick eller i någon angelägenhet som har betydelse för rikets säkerhet ... döms för tagande av utländskt understöd”. Så står det i svenska brottsbalken. De paragrafer i den kubanska som åberopades i domarna mot artikelns källor har liknande lydelse: 62 kapitlet, artikel 91 ”verksamhet i utländsk makts intresse i syfte att skada den kubanska statens oberoende” samt kapitel 88 ”Lagen till försvar av det nationella oberoendet och ekonomin” (”Rikets säkerhet”). Enligt den är det straffbart ”att med syfte att uppnå Helms-Burton-lagens mål (störta regeringen och inrätta en USA-vänlig regim) stödja USAs ekonomiska krigföring, innefattande samarbete med utländska media ... osv ”.

DNs avsiktliga eller omedvetna medverkan i denna propaganda är iögonenfallande. När EU infört sanktioner mot Kuba skriver DN att det är Kuba som bryter relationerna. När Bush i sin valkampanj grundlöst anklagar Kuba för att satsa på sexturism, återger DN det som en sanning. När DN för en gångs skull återger en del av sanningen, dvs att USA är ”berett att stödja våldsaktioner” för att störta regeringen på Kuba (040909) med referens till USAs

handlingsprogram för regimskifte, så utelämnas de 59 miljoner dollar som satsas för omstörtande verksamhet på Kuba och propagandakrigföring internationellt.

Detta har pågått länge, men penninginsatsen mångdubblas nu, bl a till de sk oberoende journalister – oberoende av kubanska staten, men starkt beroende av USA - som DN använder som källa. Som av en händelse. Dollarmiljonerna ska också gå till att ordna internationella konferenser till stöd för USAs planer på ”övergångsregering” på Kuba. Som av en händelse ägde den första konferensen rum i Prag samma helg som DN publicerar en artikel som redan ett milt kritiskt öga borde inse är motsägelsefull, om inte annat.

5 miljoner är avsatta för en ”internationell solidaritetskampanj” som ska engagera fler utländska regeringar och organisationer till stöd för de USA-finansierade grupperna på Kuba och utomlands. De ska förmås att avskräcka folk från att turista på Kuba, för att beröva Kuba nödvändiga intäkter. I detta avsnitt rekommenderas ”Reportrar utan gränser” och deras kampanj vintern 2003-04 i Paris mot Kubaturism, med finansiering från källor närstående den exilkubanska Miamimaffian. USAs ambassader runt om i världen har nu särskild personal för kampanjen, för att sprida State Departments broschyrer och samordna aktioner för att fördöma ”Castroregimen”.

Varför är den dystra bilden av åldringsvården på Kuba så okänd? frågar artikelförfattaren. Svaret är enkelt: den är okänd för den är nyligen uppdiktad.